

שלום יהודה גראס

אבד"ק האלמין יצ"ו

ונשיא ועד הכשרות

דחונאחדות וקהילות דארצה"ב וקנדה

12 4711 עוועניו

ברוקלין, ניו יארק

(718) 436-8086

לכבוד ידידי הגאון הגדול עטרת תפארת ומגדל עוז, מוה"ר זכר"י געלי שליט"א,
וחברי ועד הכשרות דקהילות ברייערס, ניו יארק
של"י שלר בכפילא,

כזכור לבית, היה בינינו חילופי דברים ע"י הטעלעפאן בענין מצב הכשרות בבית
השחיטה של "רובאשקין" באיזוהי העומד תחת השגחתכם, ובזמנו הסברתי לבית בהרחבה
את חלק המכשולות הקיימים שם, וכ"ת הבטיח לי נאמנה שידאג שיתוקנו המכשולות
(וביקש אותי שאתקשו בטעלעפאן עם הרב חיים קאהן ממאנסי, ואודותיו אני כותב
להלן), ויתכן שחלק מהמכשולות תיקנו, אבל את המכשול העיקרי עדיין לא תיקנו והוא
למנות רב מורה הוראה עם שימוש ופראקטיקע (וגם שיקיים הכתוב לא תגורו מפני איש)
שיפקח על סדרי הכשרות מבוקר עד ערב כנהוג בכל בית השחיטות בתפוצות ישראל, וכל
זמן שאין שם רב מפקח כזה, המכשולות חוזרים ונשנים, ועוד הרבה מכשולות שונות
פורחים ועולים חדשים לבקרים ואכמ"ל. כי הרצים כבר יצאו דחופים בבקשה ואזהרה
אחרונה שגשלה לבעלי בתים משפחת רובאשקין (רצוף בזה חזקת של האזהרה) ובמקום
שאמרו לקצר אינו רשאי להאריך, וכל ההתחמקיות עם הסברים יפים ונחמדים והבטחות
שמעתה יתוקנו עם עוד טלאי על גבי טלאי, כבר עבר עליהם הכלח, ואין לנו אלא רק
להודיע לבית על החלטתינו הסופית והבלתי חוזרת, באם לא נקבל הודעה על מינוי רב
מפקח כנ"ל, נצא אי"ה למלחמת חורמה נגד כל בית השחיטה כמבואר היטב באזהרה
הרצו"ב.

בזמנו ביקש בית ממני שאדבר עם הרב חיים קאהן, ואמנם פניתי אליו בטעלעפאן
והסברתי לו בטוב טעם ודעת שיש שם מכשולות שצריך לתקנם, ודברתי אליו ביותרת
הכבוד כידוע לכל בר כי רב דרכי בקודש בעינינו אלו - ולדאבוני הרב לעג וצחק עלי על
הכל וענה בשחצנות בנאותו הרבה שאינו מפחד משום פעולה נגד השחיטה, וחוסיף עוד,
שכנראה חפצים אתם לכתוב על זה בציטונגען, יכולים אתם לכתוב כרצונכם, ודחמתי

הודעו עתי מתוכן ואופן דבריו, הזאת כלולת יופי של קהילת "ברייערס", האומנם ר' חיים קאהן מייצג את קהילת "ברייערס" - לכה"פ אם ה' עונה כלשון רבה, אדרבה נשמע את המכשולות ונשתדל בקרוב להקנם וכדומה, כפי דרכם של רבנים האמונים על דרך התורה והידאה.

וזאת למודעי, שידוע לנו היטב מה טיבו של ר' חיים קאהן, אדם זה "אולי" יש לו קצת מומחיות בדיני ממונות וגם מנהל איזה כולל במאנסי, - ולבד מזה היא כלי ריק, קל שבקלים עם קופה של שרצים מאחוריו, הרי ידוע לכולנו איזה מכשולות נגרמו על ידו לפני כמה שנים בפיקוחו על הכשרים אחרים של קהילת "ברייערס", והמכשול הנורא הי' בבית השחיטה באיובה, שהתערבבו בקאלער כשר טריפה וחלק ל"ע - וגם זה ששולחים כשר לא מנוקד כלל מהסלאנקין ליהודים אוכלי כשר (לא גלאט) כל זה נעשה תחת אחריותו של חיים קאהן, והחלול הגדול שלו בדיני ביטול עכ"מ, וביטול וכו'... גם חרי ידועים בעולם הכשרות, ואכמ"ל אודותיו כי היריעה תכלה ומעשיו לא יכלו, ויותר ממה שכתוב כאן עוד נשאר בקולמוסי...

ומה לנו יותר מזה שכמה וכמה רבנים מכשירים שעי' ועדי הכשרות במדינות שונות באמריקע אמרו לנו בכאב גדול עליו, שאינו מקבל שום הערות, ואינם יכולים להסתדר עם אדם קשה עורף זה, ולכן הם מחפשים כעת מקומות אחרים איפה לקנות כשר.

לפני זמן מה ה' לי התענוג לשוחח זמן של 40 דגעים עם הרב טייכמאן מלוס אנג'לס, ודיברנו בעיקר על המכשולות הקיימים באיובה, וכאמת, הרב טייכמאן הודו לי שקיימים שם מכשולות, ואמר לי, שלקהילה שלו יש ממונה מיוחד מלוס אנג'לס ושמו ר' זלמן שמוקלער והוא מפקח על הסחורה שלהם שהכל יהי כשורה, ולאמת, הוא לא סומך על ההשגחה המתגהלת שם. ועוד היו 2 רבנים אחד מטארנטא ואחד משיקאגו (אני זוכר את שמם ברגע זו) שפנו אלי לברר מה הולך בבית השחיטה באיובה, אחרי שהיו בבית השחיטה באיובה וראו שמצב הכשרות שם לא טוב, ואין שם אחראי בקי ומספח על הכשרות, ונוסף לזה גם היה לי התקשרות עם כמה רבנים מהרבנות הראשית בירושלים שרצו לברר אצלי שמועות שמצב הכשרות אצל רובאשקין לא טוב... וגם שלחת להם 5 סעיפים של 9 חלקים קובץ ספרי ניקור ועוד.

וכאן אמנה חלק מהמכשולות הקיימים שם

א. המכשול העיקרי והגורם לכל המכשולות - אין שם רב מורה הוראה עם הרבה שימוש ופראקטיקע בכל מה שדרוש שם, בניקור, בשאלות איסור והיתר, בדיקת סכינים, ובכל השאלות המצויות וכו'... וגם שימקה על עבודת המשגיחים ולעמוד על המשמר שלא יתראשו בתפקידם.

ב. אלו הפוסקים שם, הם משגיחים או שוחטים שאין להם שום שימוש מספיק והיתר

להזהות שאלות המצויות להיתר או לאיסור, ויש עופות וטעריקים שחוזרים לליין של גלאט או כשר ל"ע אחרי שהמשגיחים הנ"ל פסקו להיתר ל"ע.

ועוד יותר גרוע מזה שלאחר יום עבודה קשה ומפרכת של המנקר הוא נשאר שם עד שעות מאוחרות ואז פוסק את השאלות, ואפילו אם ה' מוסמך לפסוק שאלות, גם לא במציאות אחרי עבודה קשה כזו לפסוק שאלות. ק"ו ב"ב של ק"ו באחד שאין לו שום סמיכה לכך, ובדאי מה שצריך להטריף הוא מכשיר וכן להיפך ויש לי עדות על כך.

ג. המנקר שם אין לו שום קבלה כלל ובדאי לא ממנקר מומחה שהוא מוסמך לתת קבלה למנקרים. ואולי בספק יכול להיות המשגיח ולבדוק את הניקור של הגויים, אבל לא להיות לבדו אחראי על הניקור כי גם הוא צריך רב שיפקח עליו יום יום, וכבר יצא מתחת ידו לאלפים התיבות בשר לא מנוקרות כראוי או כלל לא מניקור.

ד. האינספקטאר עומד לפני המשגיח וחותר חלקים פגועים מהעופות, ולכאורה צריך האינספקטאר להחזיר את החלקים על העוף למשגיח. ולמעשה ברוב הפעמים האינספקטאר זורק את החלקים הפגועים, והרבה פעמים העוף טריפה, וכל העיפות האלו נמכרים כגלאט כשר או כשר ל"ע, וכשבא איזה רב לבקר שם או מקפידים על זה וא"ח, הכל חוזר לקדמותו.

ה. סיפרו לי שתי רבנים שהיו שם שהמשגיח הוריד עופות וטעריקים לטריפה ולא הי' מקום לתלותם על העגלה המיוחדת. ונתן המשגיח את הטעריקים לאיזה גוי שיבניסם לחדר הטריפה הסמוך, והגוי תלה אותם על העגלה של האינספקטאר שם מנקים שוב את העופות. ומשם מחזירים כל העופות לליין, והרב זה שהיה שם ראה את כל זאת, ומיד תפסו את הטעריקים והעופות וזרקום לטריפה.

ו. בליין של העופות עומד משגיח אחד מבוקר עד ערב ואם רוצה רגע לצאת לרגע לבית הכסא וכו' אין מי שיחליפו, וגם לא יתכן שמשגיח אחד יצטרך כל היום ממש לרוץ אחרי הבני מעיים ולמותחם ולבודקם וגם לראות אם יש על העוף עוד שאלה, בדרך הטבע המשגיח מתעייף ומתירשל בעבודתו (דרך אגב, אינספקטארס עומדים לפחות שנים, לבד מהאינספקטאר הראשי) ולא תהא כחנת כפונקית. ויש לי באמת עדות שהוא מתירשל הרבה בעבודתו. שתוך כדי עבודתו הוא מתלוצץ עם כל הגויים, וחליין ממשיך בריצתו, וכך הוא משגיח? ובדאי אם היה שם רב מפקח, היה נזהר לעשות עבודתו כראוי.

ז. יש שם התירשלות והונחה גדולה בחיתוך קצה הכנפיים, וידי צאור העופות, העור המקיף את הצאור נשאר בשלימות ואין המלח מגיע לתוכו - בקצה הגרון נשאר כמש דם בעין גם לאחר המליחה וההדחה.

ח. המים של שריית העופות לפני המליחה מאוד קרים. ויותר מהדרגא המיוחדת.

ט. הרבה פעמים מולחים הגויים את העופות והבשר בהמה, ואין שם ישראל עומד על

גבו. והי' הרבה פעמים שאפילו ישראל יוצא ונכנס לא היה - וגם מולחים עם מלח רטוב.
י. שחיטת הטעריקים - עבודת המשגיה קשה ביותר, גם לבדוק בני מעיים וגם הריאות
והקורקבן, ואמנם לפי עדות שגבתי מרבנים שהיו שם, יוצא שהמשגיה אינו משתלט על
העבודה, ולכך מזה אינו מבין כלל בריאות ובקורקבן, וממי ילמד, אם רבי לא שנה הייא
מניין - וכי' הותרה הרצועה ל'ע.

יא. בנגוע לבדיקות חוץ, יש שם בודק חוץ אחד בשם (זיידארף) שהוא בודק אך ורק
ל'ברייערס'. שמענו על בודק זה מעשים נוראים ובעיקר שהוא לא מוריד הרבה פעמים
לגמרי את שורש הסירכא, וכבר הי' אתו מעשים בשחיטות של דרום אמריקה, ולכך מזה,
את כל מעלליו מתקופת היותו בארמי בארץ ישראל, לא נפרט כאן כי רבים הם והדברים
ידועים מפי חביריו ומכיריו מארץ ישראל. וחוץ מתפקידו למשלוח בשר ושומן וכו' לארץ
ישראל, הי' תפקידו העיקרי הוא לעשות הרבה בשר, וזה הסיבה בעיקר שרום שקין מחזיק
אותו שהוא מרויח להם הרבה כסף... והדברים מסמרים שיער.

איך יתכן שקהילה נאה וחסודה כמו 'ברייערס' יכשל בדבר כזה חמור, האם לר'
חיים קאהן עינים לו ולא יראה אונים לו ולא ישמע, ובכלל איך אפשר להשגיח על אדם
כזה, כי ברגע שהרע עוזב את המקום, הוא חוזר לסורו ובודק כפי שלבו חפץ.

יב. ידוע לכולנו מה שכבר הי' כמה פעמים בקאלער שהתערבו טריפה וכשר, וגם
פעם אחד נכנס בשר טריפה לניקור ומליחה והבשר נמכר כגלאט כשר ל'ע, היה תקופה
שלא היה כלל משגיה בקאלער. ואם כבר הי' הוא לא השתלט על העבודה, ובכלל כל
תקופה קצרה מתחלת שם משגיה, ויש שם התרשלות גדולה בזה, ובאם היה שם רב מפקח
כל היום כודאי המשגיה היה נזהר יותר בעבודתו.

יג. הסימנים על הבהמות אחר השחיטה מה שחלק ומה שטריפה וכו', הי' מוזנח שם
באופן מפתח, עד שביקר שם רב אחד חשוב מליקוואד, וסידר אל כל הסימנים כדבעי.
אבל למעשה המצב הוא, שאין מי שיפקח אם כל הסימנים נעשים כדבעי וזה גורם
מכשולות.

יד. הרבה פעמים מצאו חלקים בשר לא מוכשר כבר הי' בקופסאות מוכן למשלוח
כבשר נמלח גלאט כשר, ומי יודע כמה פעמים לא מצאו מכשולות אלו, וגם בענין זה, אם
היה שם רב מפקח היו נמנעים מכשולות אלו, והראיה כי סיפר לי רב אחד מימחה גדול
שהי' שם לכיחור וראה בבאקס של נמלח גלאט כשר עם חותמת של 'ברייערס' קורקבנים
של 'טעריקים', ולפי ראות עיניו היה נראה כלא נמלח, ולקח כמה קורקבנים ושעם כלשונו
ובאמת לא היו נמלחים, והציל רבים ממכשול.

כל המכשולות חנ"ל ניתן לתקן אך ורק בדרך אחת ויחידה - לתקן את המכשול
הראשון ולמנות מיד רב בקי ומומחה עם פראקטיקע שפיקח על כל סדרי הכשרות ויעמוד

על המשמר שעבודת המשגיחים תיעשה כדבעי, וכשהמשגיחים יודעים שיש עליהם רב בעל הבית שהוא מומחה בפראקטיקה ככל הענינים ומקיים לא תגורו, בודאי יעשו את מלאכתם נאמנה כראוי. והרי בכל בית השחיטות שאני מכיר באמעריקע ובארץ ישראל, ויש סטעף גדול של משגיחים. בודק סבינים, ועל צבאם ממונה רב שמפקח על כל הסטעף ועל כל סדרי הכשרות מבוקר עד ערב. - לפי החשבון שידוע לנו, ששוחטים שם קרוב ל-400 בהמות ליום כל בהמה משקלה בין 900-1600 פאונט, הממוצע לריחוח הוא 1000 פאונט, כפול 4 ימים יוצא 1,600,000 פאונט, וצא וחשוב כמה החלק מכל זה הוא תשלום השכירות. האם כשביל סכום כזה תמנעו שיסדרו את בית השחיטה כדאי וכדין, הלא זה ממש בושה אפילו להעלות על הכתב בקשה כזו.

ובאם המצב שלכם בהשפעה, כרבנים מכשירים על רובאשקין היא שאתם לא מצליחים להורות להם למעשה שימנו רב על בית השחיטה - יוצא שהם הבע"ב ולא אתם, אם כך יש לנו כבר חששות כבדים לכל הכשרות שם, הרי מי כמוכם יודע מה בע"כ מסוגלים לעשות בעד בצע כסף, הלא אתם בעצמכם תפסתם לפני שנים שלקחו בשר טריפה ושמנו עליהם בלאמבעס של ברייערס, והדברים ידועים, ומי יערוך לנו שכאן אין לנו חששות אלו, כי אם הבע"ב לא גותנים בשום אופן למנות רב לבית השחיטה שידוע היטב את הפסוק לא תגורו מפני איש - הרי הבע"ב קרובים ממש לחששות גזירות ביותר וד"ל.

כדאי לציין פה, כשהייתי שוחט ומשגיח בקהילת "ברייערס" בברקאוד פנסילבניה מאוד הקפדתם על דם בעין והמשגיח הראשי ר' שמעון ווינקלער ד"ל ביקש להוריד לגמרי את קצה הגרון שלא יהי דם בעין וצעק שדם בעין הוא דאורייתא כמו חלב, ולפני שנתיים הייתי ב-"פינק" פנסלבניה ומה היום השתנה מאז, הלא קהילת "ברייערס" יש לה שם טוב בעולם התורה והכשרות, ובעיקר ידועים הרבנים הרב זכרי געלי והרב אדלשטיין שליט"א ליוראים באמת, הזאת כלילת יופי משוש קהילת ברייערס.

המסקנה שלי מכל הנ"ל היא, שהחסרון אינו אצליכם ממש, אלא בממונה שלכם ר' חיים קאהן, הוא שולט על כל בית השחיטה ואינו חפץ שימנו שם רב מורה הוראה מומחה עם פראקטיקה, ומי יודע מה אדם זה עוד יגרום לכם, ולאיוזה שפלות הוא מסוגל להוריד את קהילת ברייערס. ואני חושש שבקרוב מאוד קהילת ברייערס יחד עם "רובשקין" ירדו מגדולתם והכל יתמוטט בצורה איומה כפי שראינו כבר מה קרה בשנים האחרונות ל"וינישטוק" והשגחתם שעד היום הזה הם לא מצליחים לקבל את הטראסט של היהדות החרדית, וכל זה היה כי לא רצו לשמוע מה שיעצו להם.

ואעפ"י שידוע לנו גם כל ההיסטרי עם ההכשרים שלכם, שלאחר שר' חיים קאהן במעט והרס את כל מערכת הכשרות שלכם, עשיתם יד אחת עם התאחדות הרבנים, וכל

הכשר של ההתאחדות באופן אוטומטי הוא גם של "ברייערס", וכל העולם מלם הושב
ש-ברייערס, ההכשרים שלהם זה משהו מיוחד, והרי זה בכלל לא תונו איש את עמיתו.
אמנם לא זה עתה בתחום הטיפול שלנו, כי עיסוקינו הוא להציל את כלל ישראל מחלב
ודם ונכילות וטריפות, וזה מטרתנו בכל המכתב הארוך הזה.

ואם תשמעו לעצתי ותאכו ושמעתם אל תתמהמהו הרבה, אנא תמנו תיכף ומיד רב
מורה הוראה מומחה מיוחד בכל הדברים הנדרשים עם הרבה פראקטיקה, ולדעתי עדיין
ניתן למצוא אדם כזה, ומוכן אני לעזור לכם לחפש אדם כזה.

אבל ידוע תדעו, שבאם לא יסודר הענין עד כ"ט י"ח חשוון, לא אשקוט ולא אנוח,
וינועו אמות הסיפים, יש לי ב"ה קשרים תמידים כסדרן עם רוב ועדי הכשרות באמריקה
וקנענדע יוראפ ובארץ ישראל, ותוך כמה שעות אני מודיע בפאקס לכל המדינות על כל
מה שמתרחש, ובנוסף גם אשלח בפאקס מכתב זה. בכל זאת מקוה אני שתקחו לתשומת
לבכם את כל הנ"ל והכל יבוא על מקומו בשלום.

בעה"ח יום הנ"ל,

חק' שלום יהודה מראש

אבדק"ק חאלמק יצ"ץ

ונשיא ועד הכשרות והתאחדות הקהילות

דארעות חברית וקנדה